

ଅନାବନା

କଗନ୍ତୁଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ଅନ୍ତବିନୀ

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ଅନାବନା

(ଶ୍ରୀ ଜବିତା)

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ପ୍ରକାଶ ବିମୁକ୍ତ-୨୦୦୮

An Ink Odisha Publication 2008

ANABANA

(Poems for Children)

Jagannath Prasad Das

Cover design & Illustration : Tanuj Mallick

Published by Ink Odisha

115 (P) Acharya Vihar, Bhubaneswar-751013, Orissa, India
and printed at Ink Odisha, Acharya Vihar, Bhubaneswar-13

Rs. 20/-

ସୂଚି

କିଏ କେମିଟି ଗଲା	: ୫
ବିଲେଇ ନାନୀ	: ୬
ମାତ୍ର ଧରାଳୀ	: ୭
ଛୋଟ	: ୮
ଘର	: ୯
ଆଠଗଡ଼ର ପିଲା	୧୦
ପୁଣି ବିଲେଇ	୧୧
ଆଖୁ ମେଲା ସପନ	୧୨
ଜୀବ ଅଙ୍ଗାବ	୧୩
ଗଧ କାଉ	୧୪
ଓଟ	୧୫
ଘୋଡ଼ା	୧୬
ଦେଖରେ ଦେଖ	୧୭
ଅଙ୍ଗବ ଜୀବ	୧୮
ଠେକୁଆ କଇଁଛ	୧୯
ଲୋକଟି	୨୦
ହାତ ଦେଖା ହାତୀ	୨୧
ରମା ଓ ରାମ	୨୨
କିଏ କୁଆଡ଼େ ଗଲା	୨୩
ଡିନର	୨୪
ଭେକ	୨୫
ଘୋଡ଼ାକୁ ଘୋଡ଼ା	୨୬

କିଏ କେମିଟି ଗଲା

ଶତପଥୀ ଗଲେ ପଚପଟିରେ
ପିଟର ଚାଲିଲା ସୁଟର ଧରି
ମାରକେଲ ଗଲା ସାରକେଲରେ
ମରୁ ବାବୁ ଗଲେ ମଟର ଚଡ଼ି ।

ରାମ ବାବୁଙ୍କର ଗ୍ରାମ ସୁବିଧା
ବାସ୍ତ୍ଵ ବାବୁଙ୍କର ଚାଉନ ବସ୍ତ
ଫ୍ଲୋନରେ ଉଡ଼ିଲେ ମିଷେଷ ସେନ
ଚାଲି ଚାଲି ଗଲା ଚରଣ ଦାସ ।

ବିଲେଇ ନାନୀ

ବିଲେଇ ନାନୀ କରିଛି ଓଷା
 ଏ ଯାଏ ଖାଇଛି ଗୋଟିଏ ମୁଷା
 ଦୁଇଟି ପୋକ, ତିନିଟି ଡୋକ
 ତଥାପି ଲାଗୁଛି ଆହୁରି ଭୋକ ।

ଚାରି ଛିପିଟି ପାଞ୍ଚଟି ବଣି
 କେମିତି କୋଇଠୁ ଖାଇବ ଆଣି
 ଅନେଇ ବସିଛି ବିଲେଇ ନାନୀ ।

ମାଛ ଧରାଳୀ

ପୋଖରୀ ବନ୍ଦରେ ଛଅ ଜଣ ସାଗ ବନ୍ଦଶୀ ନେଇ
ପାଖାପାଖ ହୋଇ ବସିଥିଲେ ମାଛ ଧରିବା ପାଇଁ ।

ରାମର କଣ୍ଠରେ ବାଳିଆ ପଡ଼ିଲା
ଶ୍ୟାମର କଣ୍ଠରେ ଭାକୁର
ହରକୁ ମିଳିଲା ମିରିକାଳି ମାଛ
ହରିକୁ ମିଳିଲା ମାଗୁର ।

ଆଉ ଦି ଜଣକୁ ମିଳିଆପା ହେଲେ
ମାନ ଦଶକିରି ଚିତ୍ତୁଡ଼ି
ତୋଡ଼ି ଅବା ଗେଣା କେତିଆ ଶାମୁକା
କିଛି ବି ନ ହେଲେ ବେଶୁଳି ।

କପାଳ ଖରାପ ଯଦୁ ବନ୍ଦଶୀରେ
ଧରାଦେଲା ପଚା ଆପଳ
ମଧୁ ବିଚରାର କଣ୍ଠରେ ଉଠିଲା
ପୁରୁଣା ହାଙ୍ଗାଗ ଚପଳ ।

ଛୋଟ

ଛୋଟ କଂସା ତାଟିଆ
ଛୋଟ ଥାକି ଥାଳିଆ
ଛୋଟ ଖର ଖଟିଆ
ଛୋଟ ଚାଳ ଚାଲିଆ ।

ଛୋଟ ଘର କୁଡ଼ିଆ
ଛୋଟ ଡଙ୍ଗା ଚାମୁଚା
ଛୋଟ ପୁଡ଼ା ପୁଡ଼ିଆ
ଛୋଟ ଲୁଗା ଗାମୁଛା ।

ଛୋଟ କୁଳା କୁଳେଇ
ଛୋଟ ବାଘ ବିଲେଇ
ଛୋଟ ଝିଅ ପୁଲେଇ ।

ଛୋଟ ହାଣି ଆଟିକା
ଛୋଟ ତାଢ଼ି ତାଢ଼ିଆ
ଛୋଟ କୋଠା ବାଟିକା
ଛୋଟ ଦୀନି ଗଡ଼ିଆ ।

ଘର

ରଜା ରହିଥାଏ ରାଜବାଟୀରେ
କେଳ ଘରେ ରହେ ତୋର
ଦଦରା କୋଠାରେ ବାଚନା ଭୂତ
ଚଷାର କୁଡ଼ିଆ ଘର ।

ସାପ ରହିଥାଏ ଉଳ ହୁଲାରେ
ଡାଳରେ ଚଢ଼େଇ ବସା
ପଳ ଗାଡ଼ିଆରେ ବେଙ୍ଗର ଘର
ଗାତ ଖୋଲି ରହେ ମୂଷା ।

ମହୁମାଛି ଥାଏ ମହୁଫେଣାରେ
ଦେଉଳ ହେଉଛି ଦିଅଁଙ୍କ ଘର
ଗୁମାରେ ରହନ୍ତି ମୁନି ରଷି ଭାଲୁ
ଗୁଣୁଚିର ଘର ଗଛ କୋରଦ୍ଧି ।

ନିଜ ନିଜ ଘର ଗେଣା କଇଁଛି
ବସ୍ତାନି ବହିର ଘର
କୁନି ପିଲା ଘର ମା'ର କୋଳ
ସପନର ଆଖୁ ତଳ ।

କିନ୍ତୁ,
ପୁଟପାଥ ନୁହେଁ ମଣିଷର ଘର
ବାଘ ଘର ନୁହେଁ ଚିଡ଼ିଆ ଖାନା
ପଂଚୁରା ନୁହଇ ଚଢ଼େଇର ବସା
କାହା ଘର ନୁହେଁ ପୁଲିସ ଥାନା ।

ଆଠଙ୍ଗଡ଼ର ପିଲା

ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇ ରାତି ଆଠଙ୍ଗରେ
ସ୍ଵପ୍ନରେ ଦେଖୁଳା ଯାହା ହେଉଛି ସେଠାରେ :

ଆଠଙ୍ଗ କାଢୁରିଆ କାଢୁଛନ୍ତି କାଠ
ଆଠ ଗୋଟିପୁଅ ମିଶି କରୁଛନ୍ତି ନାଟ ।

ଅକ୍ଷେପସ ବସିଥାଏ ଆଠ ହାତ ଖୋଲି
ଆଠଟି ସମୁଦ୍ର ଜୀବ ଧରିନେବ ବୋଲି ।

ସମୁଖରେ ଅଷ୍ଟଧାରୁ ଦେବୀ ପ୍ରତିମାର
ଅଷ୍ଟ ଅବଧାନୀ କରେ ସାନ୍ଧାଗ ଜୁହାର ।

ଏତେବେଳେ ଆଠଙ୍ଗ ଚିରଗୁଣୀ ଆସି
ଆଠଟି ତାହାଣୀ ଆଠ ଭୂତ ସଙ୍ଗେ ମିଶି
ଡ଼ରାଇଲେ ନାଚିବୁଦି ତା ସ୍ଵପ୍ନ ଭିତରେ
ଚମକି ଉଠିଲା ପିଲା ନିଦ ବାଉଳାରେ ।

ଆଖିଶୋଲି ଦେଖୁନେଲା ତାରିଆଡ଼େ ତାର
ଜଗି ରହିଛନ୍ତି ତାକୁ ଆଠ ଦିକ୍ପାଳ ।

ଏଥରକ ଆଉ କିଛି ଭୟ ନାହିଁ ଜାଣି
ନିଦରେ ନିଦକ ହୋଇ ଶୋଇଗଲା ପୁଣି ।

ପୁଷ୍ଟି ବିଲେଇ

ପୁଷ୍ଟି ବିଲେଇ ରେ ପୁଷ୍ଟି ବିଲେଇ
ଏତେ ଦିନ ଥିଲୁ କୋଉଠି ଯାଇ ?

ଚାଲି ଯାଇଥିଲି ଦରିଆ ପାରି
ବିଲାତୀ ରାଣୀଙୁ ଦେଖିବି ବୋଲି ।

ପୁଷ୍ଟି ବିଲେଇରେ ପୁଷ୍ଟି ବିଲେଇ
କି ଭଳି ସେଠାରେ ରାଣୀର ଛଇ ?

ସୁବରାଣୀ ହେଲା ଘର ବୁଡ଼େଇ
ରାଣୀ ବସିଥିଲେ ମହଁ ଫୁଲେଇ ।

ପୁଷ୍ଟି ବିଲେଇରେ ପୁଷ୍ଟି ବିଲେଇ
ମନାଇଲୁ ତାଙ୍କୁ କି କଥା କହି ?

କହି ନ କହି ମୁଁ ଆସିଲି ଫେରି
ବିଲାତ ଦେଶକୁ ଜୁହାର କରି ।

ଆଖୁ ମୋଳା ସପନ

ଦରିଆ ଉପରେ ରେଳଗାଡ଼ି ଯାଏ
ଆକାଶରେ ଉଡ଼େ ବଜଦ ଗାଡ଼ି
ମୂଷା ଦଉଡ଼ିଛି ବିରାଡ଼ି ପହରେ
ନେଇଇ ରହିଛି ସାପକୁ ତରି ।

ମାହୁତ ଉପରେ ହାତୀ ଚକିଯାଏ
ଦିନ ଦି ପହରେ ଚମକେ ତାରା
ଘାସ ଖାଇଗଲା ଗାଇ ବାହୁରୀକୁ
ରାତିରେ ପଡ଼ୁଛି ତାହାଣୀ ଖରା ।

ପଥର ଭାସୁଛି ପୋଖରୀ ଉପରେ
ଦୁଇ ଦୁଇ ମିଶି ହୋଇଲା ତେର
ମଲା ଲୋକ ବସି ସିଗାରେଟ ପିଏ
ପୁଲିସ ବାଲାକୁ ଧରିଲା ଚୋର ।

ଅଧାରାତି ହେଲା ନିଦ ଆସୁନାହିଁ
ଆଖୁ ମୋଳା କରି ଖଟରେ ପଡ଼ି
ଦୂନିଆ ଯାକର ବାଜେ କଥା ସବୁ
ସପନକୁ ମୋର ଆସୁଛି ମାଡ଼ି ।

ଜୀବ ଅଜୀବ

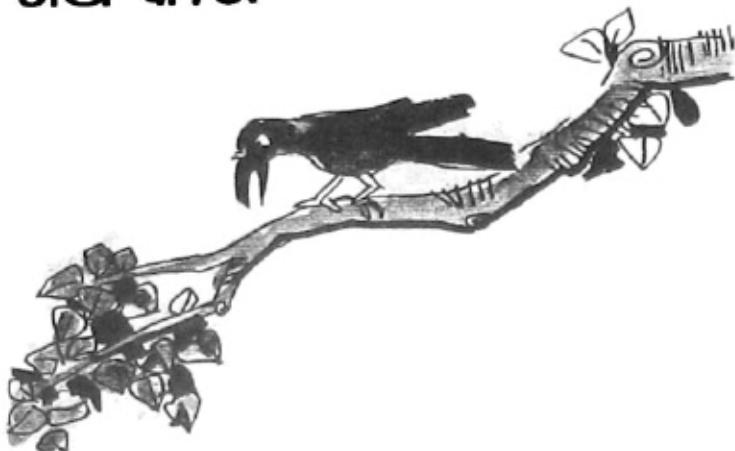

ଅତି ରୋକେ ଲୋକ ଖାଇଲେ କୋଇକି
ଚୋର ନେଇଗଲା କଜଳପାତି
ମାଙ୍କଡ଼ ଆସିଲା ମାଙ୍କଡ଼ ଲଗାଇ
ବନ୍ଧୁକ ଘୋଡ଼ାକୁ ଚିପିଲା ପାତି
ଘୁଷୁରି ଘୁଷୁରି କିଛି ବାଟ ଯାଇ
ହାତାଥିଷ ପାଖେ ମରିଲା ହାତୀ ।

ଗଧ କାଉ

ଗଧ କହିଲା, ରେ କାଉ
କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ତୁ ଗାଉ
ମନ ପୂରି ଯାଏ ଗଳା ଶୁଣି ତୋର
ଯେବେ କରୁ ରାଉ ରାଉ ।

କାଉ କହିଲା, ରେ ଗଧ
ମୁହଁ ତୋ ପୁନେଇ ଚାଉ
କି ଭଳି ସୁନ୍ଦର ରୂପକୁ ପାଇଛୁ
ଦେଖୁ ଦେଲେ ମନ ବୋଧ ।

୩୮

ଓଟରେ ଓଟ

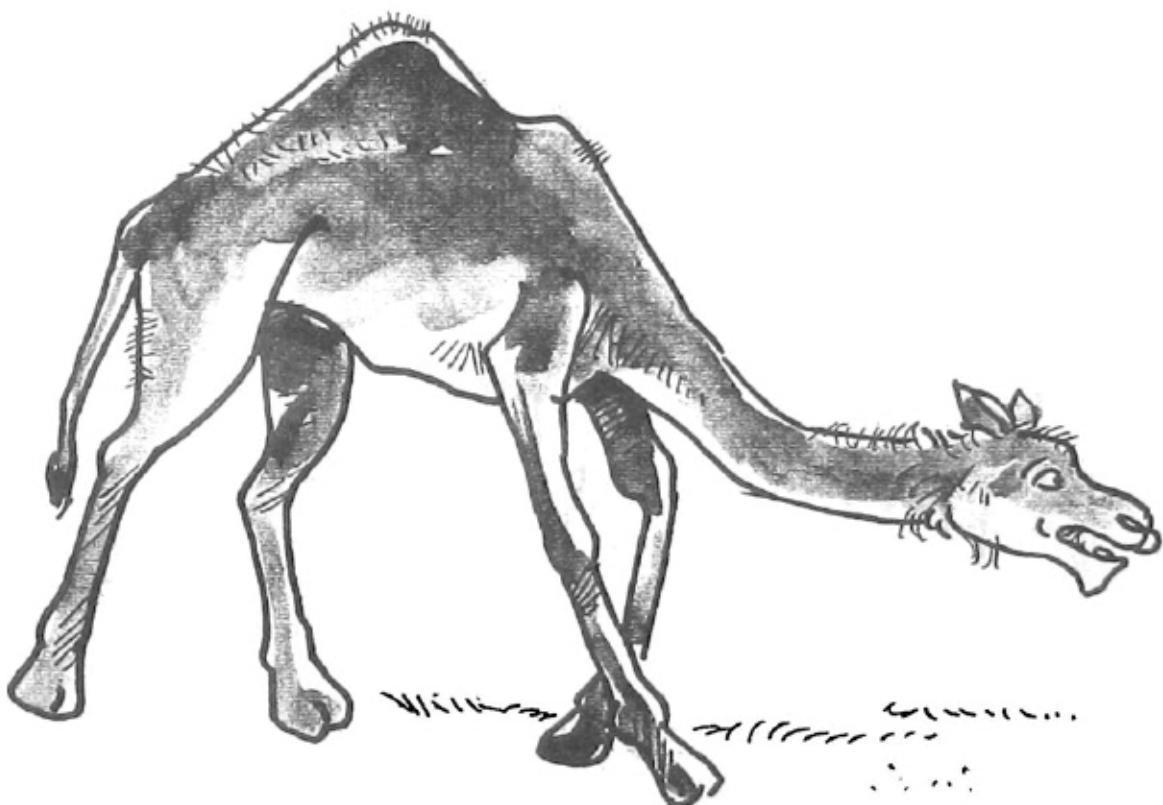
ବେକ ପିଠି ତୋର ଛୋଟ କି ମୋଟ ?

ନଡ଼ ବଡ଼ ଚାଲି ଲହଳହକା

ସୁଆତୁ ଦେଖୁଲେ ଦିଶଇ ବଜା

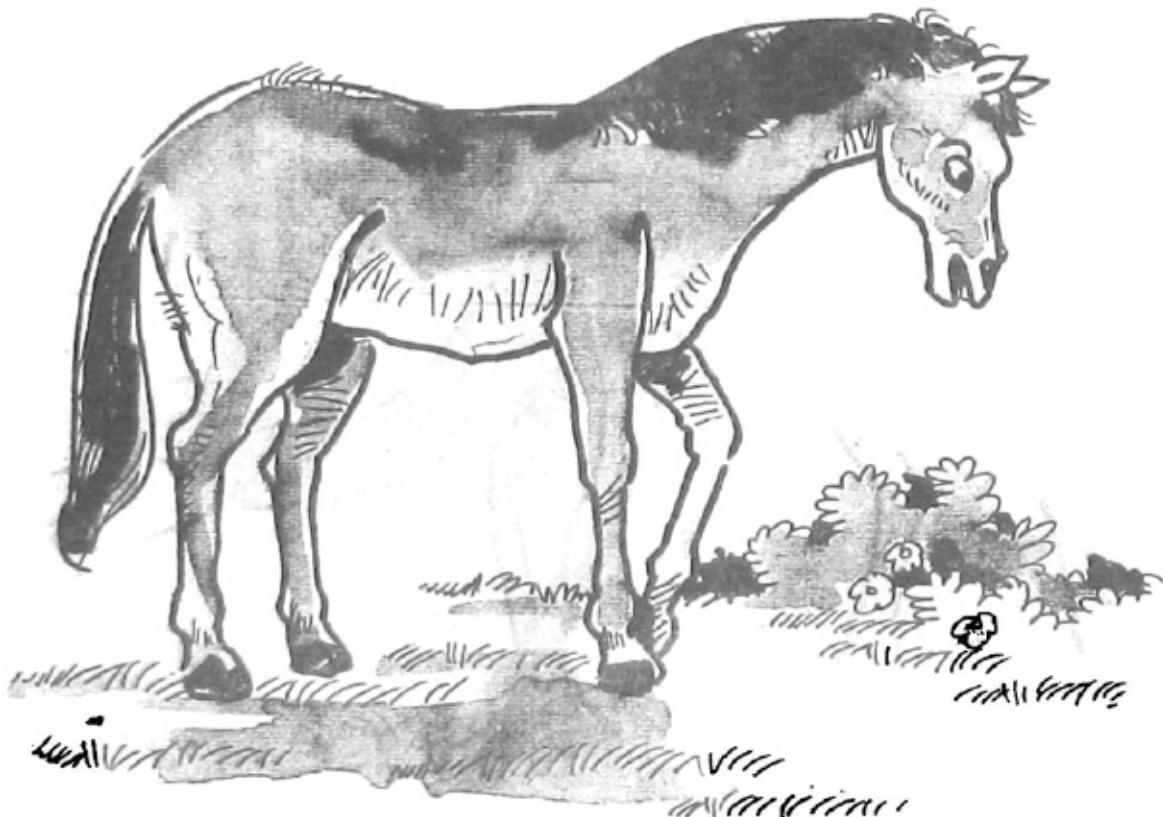
ବେତଙ୍ଗ ବେଢ଼ବ ବେଜାର ମାପ

କିଏ ଦେଲା ତତେ ଏ ଭଳି ରୂପ ?

ଘୋଡ଼ା

ଏକମାତ୍ର ଜନ୍ମ ମିହିମିଛିକା
ତିନ୍ୟ ଦିଏ ବୋଲି ଜଣା
କିଣା ହୋଇଥାଏ ଛ' ଚକାରେ କିନ୍ତୁ
ଆସ ନ' ଚକାର ଦାନା ।
ସରି ନୁହେଁ ସିଏ ଯୋଡ଼ାକୁ
ଦେଖୁଚ ଏ ଭଳି ଘୋଡ଼ାକୁ ?

ଦେଖରେ ଦେଖ

ଦେଖରେ ଦେଖରେ ଦେଖ

କାହୁରେ ଘଡ଼ି ଏକ ।

ମୂଷା ଗଲା ତାନ୍ତୁ ଚଢ଼ି

ଏକ ବଜାଇଲା ଘଡ଼ି

ମୂଷା ଗଲା ତଳେ ପଢ଼ି

ପଲାଇଲା ତରି ମରି ।

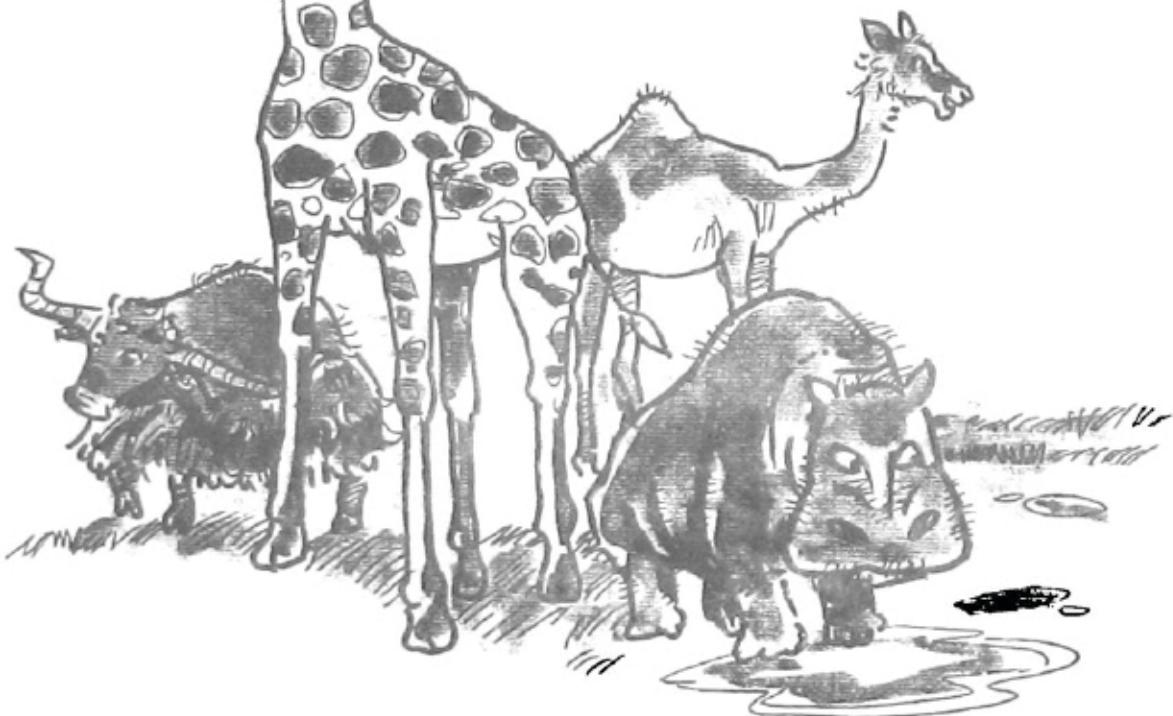
କାହୁରେ ଘଡ଼ି ଏକ

ଦେଖରେ ଦେଖରେ ଦେଖ ।

ଅଜବ ଜୀବ

ଓଟକୁ ଯଦି ରାବୁଚ ତମେ
ଅଜବ ଜୀବ ଏକ
ଓକାପି ଲ୍ୟୁମା ଜିରାଫ ଯାକ
ହିପୋପଟାମାସ ଦେଖ ।

ଠେକୁଆ କଇଁଛ

ଠେକୁଆ କଇଁଛ ବାହାରିଲେ ଦିନେ ଦୌଡ଼ରେ ନେଇ ଭାଗ
ପ୍ରାଇଜ ପାଇବ ସେ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବ ଯିଏ ଆଗ ।

ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଅଧାବାଟ ଯାଇ ଦେଖୁ ବରଗଛ ଛାଇ
କଇଁଛ ରହିଛି ଅନେକ ପଛରେ ଠେକୁଆ ପଡ଼ିଲା ଶୋଇ ।

ଧାରେ ଥତି ଧାରେ କଇଁଛ ତାଲିଛି ହୋଇଗଲା ବାଟ ଅଧା
ବରଗଛ ତଳେ ଠେକୁଆକୁ ଟପି ଆଗକୁ ଚାଲିଲା ସିଧା ।

ଦେଖୁଥିବା ଲୋକେ କହିଲେ ଏଥର କଇଁଛ ଜିଣିବ ଏକା
ମଠ ହେଉ ପଛେ ଲାଗି ରହିଥିଲେ ଜିତାପଟ ତାକୁ ଲେଖା ।

ଏତେବେଳେ ଠିକ ଠେକୁଆ ହାତରେ ବାଜିଲା ଆଲାର୍ମ ଘଡ଼ି
ଧଢ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଗହନ ନିଦରୁ ଉଠିଲା ସେ ଆଖୁ ମନ୍ତି ।

ଦେଖୁଲା ଯାଇଛି କଇଁଛ ଆଗରେ ପାଦରେ ପାଦକୁ ମାପି
କୁଦା ମାରି ଗଲା ଠେକୁଆ ତାହାକୁ ସହଜରେ ଗଲା ଟପି ।

ଠେକୁଆର ହେଲା ଜିତାପଟ, ଗଲା କଇଁଛ ବିଚର ହାରି
ନାହିଁ କଥା ଯାହା ଶୁଣିଥିଲେ ଲୋକେ ସବୁ ଗଲା ଜଳି ପୋଡ଼ି ।

ନୂଆ ନାତିଶିକ୍ଷା :
ଦଉଡ଼କୁ ଦଉଡ଼ ଆଘମକୁ ଆରାମ
ଜିତାପଟ ହେଲା ଯାର ତା ନୀ ଆଲାର୍ମ ।

ଲୋକଟି

ତରତର ହୋଇ ଗଲାବେଳେ ଦିନେ

ନିତି ଦିନିଆ ମୋ ବାଟରେ

ସେଇ ଲୋକଟିକୁ ଭେଟିଲି ମୁଁ ଯିଏ

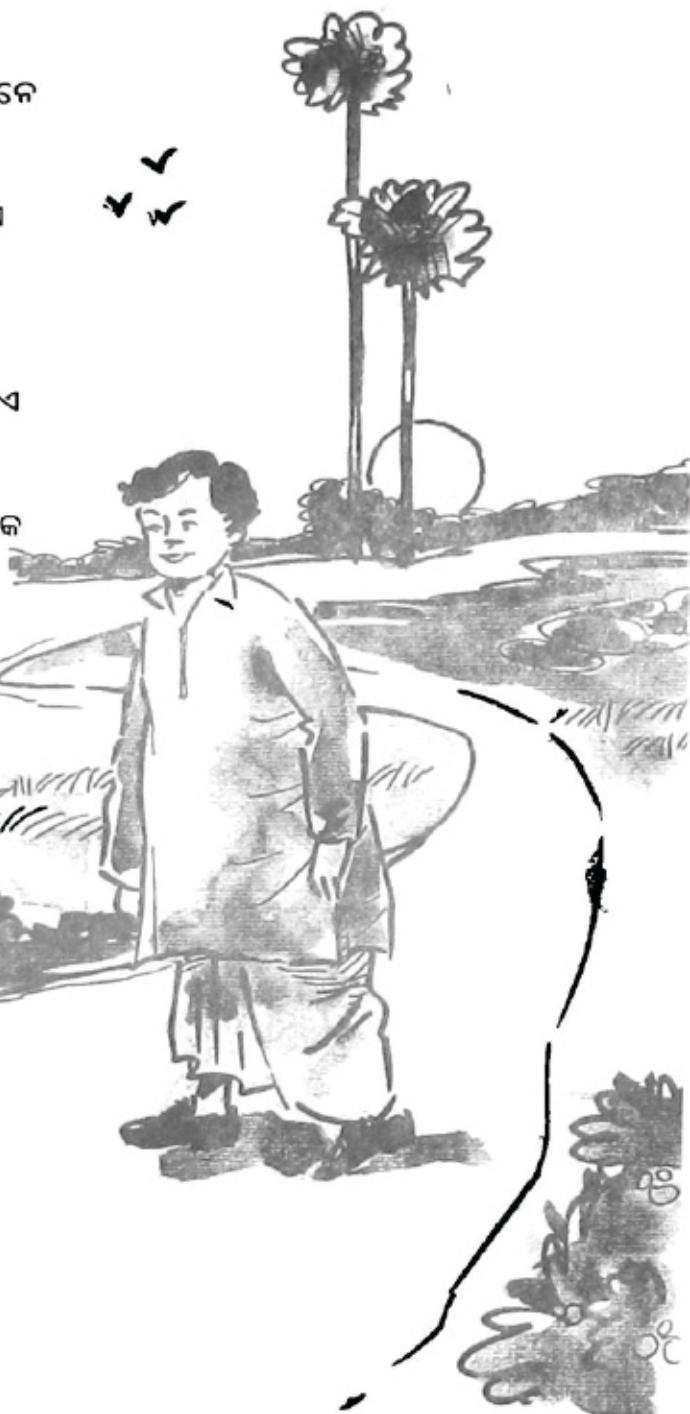
ନ ଥିଲା ସେ ଦିନ ସୋରେ ।

ଆଜି ବି ନ ଥିଲା ସେ ବାଟରେ ସିଏ

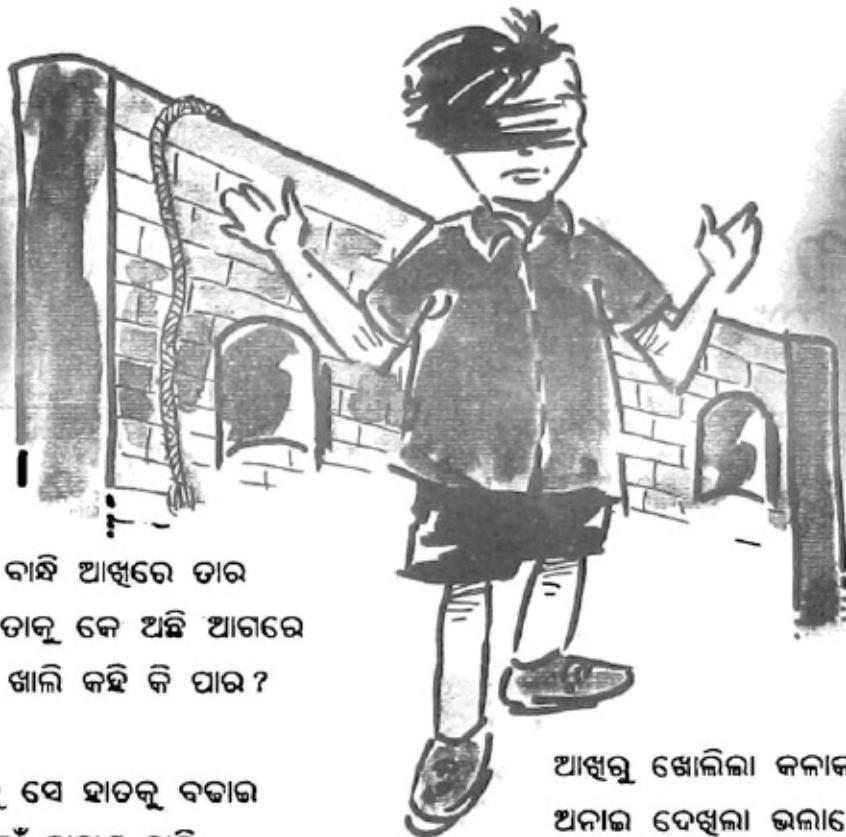
କେବାଣି କି ହେବ କାଲିକି

ମରୁଛି ମୁଁ ଭାବି କିଏ ସେଇ ଲୋକ

ମୋ ପଛେ ଲାଗିଛି କାହିଁକି ।

ହାତ ଦେଖା ହାତୀ

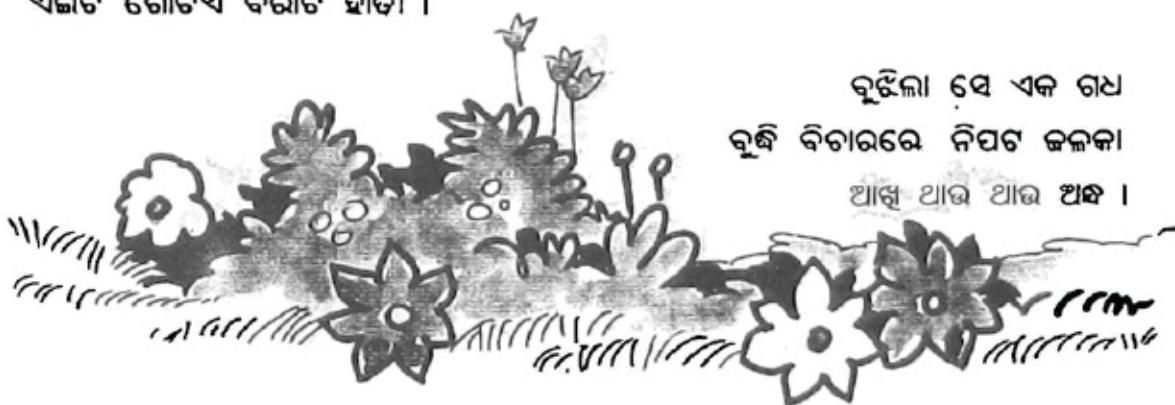

କଳା କନା ବାନ୍ଧି ଆଖରେ ତାର
ପଚାରିଲେ ତାକୁ କେ ଅଛି ଆଗରେ
ଛୁଇଁ ଦେଇ ଖାଲି କହି କି ପାର ?

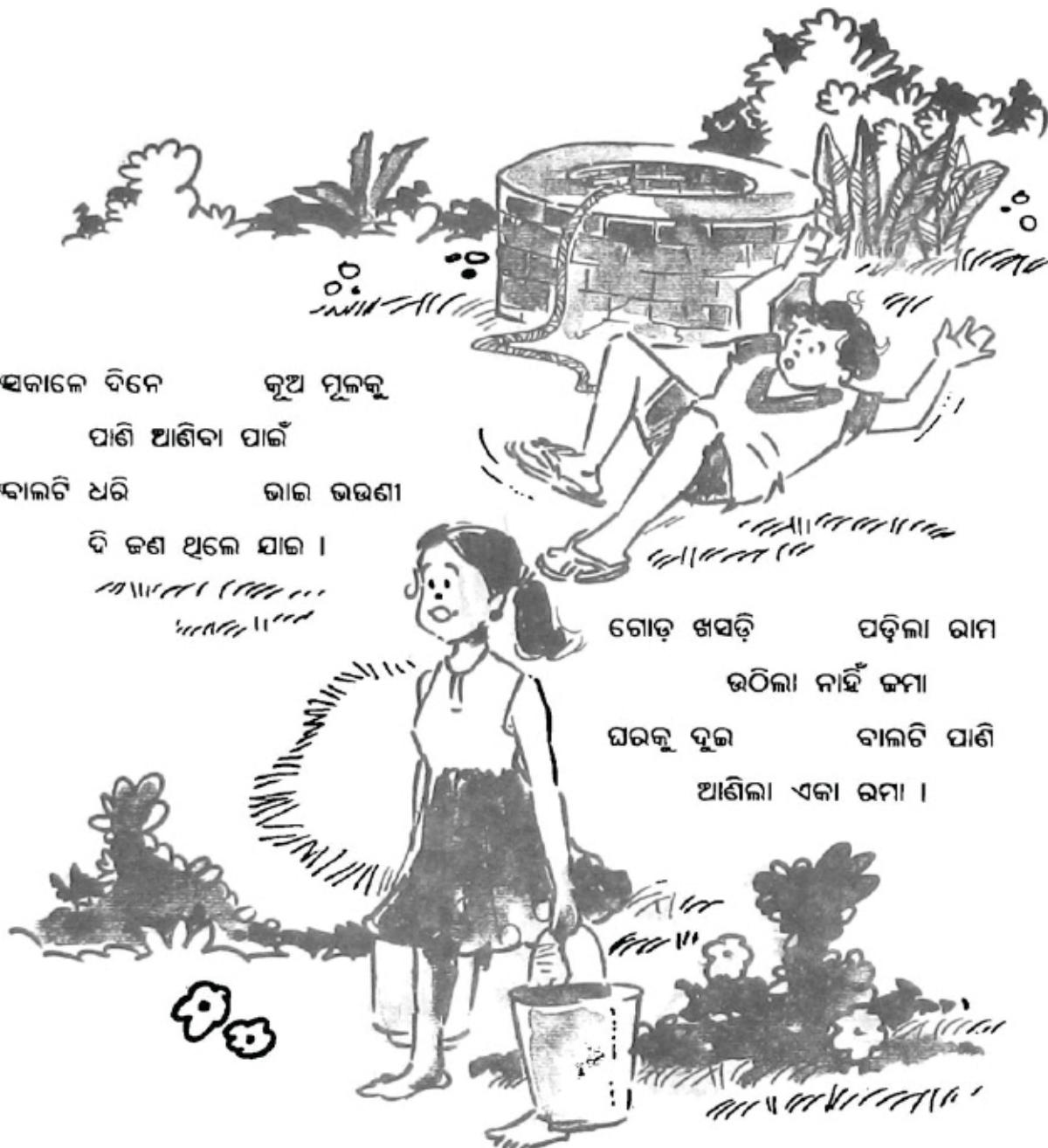
ଛୁଇଁଲା ସବୁ ସେ ହାତକୁ ବଜାଇ
ଆଗ ପଛ ବାଁ ତାହାଣ ହାତି
ଅନେକ ବିଚାରି କହିଲା ଶେଷକୁ
ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ବିରାଗ ହାତୀ ।

ଆଖାରୁ ଖୋଲିଲା କଳାକନା ଯେବେ
ଅନାଇ ଦେଖିଲା ଭଲାରେ ଭଲା
ଆଗରେ ରହିଛି କାହୁ, ଚାରି ଖମ
ଗୋଟିଏ ଦଉଡ଼ି ଦୁଇଟି ଜୁଲା ।

ବୁଝିଲା ସେ ଏକ ଗଧ
ବୁଝି ବିଚାରରେ ନିପଟ ଜଳକା
ଆଖ ଥାଉ ଥାଉ ଅଛି ।

ରମା ଓ ରାମ

କିଏ କୁଆଡ଼େ ଗଲା

ଅ ଗଲା ଅଠରନଳା ଦେଖୁବ ବୋଲି ରଥ
ଆ ଗଲା ଆଠଗଡ଼ କାଟିବ ବୋଲି କାଠ ।

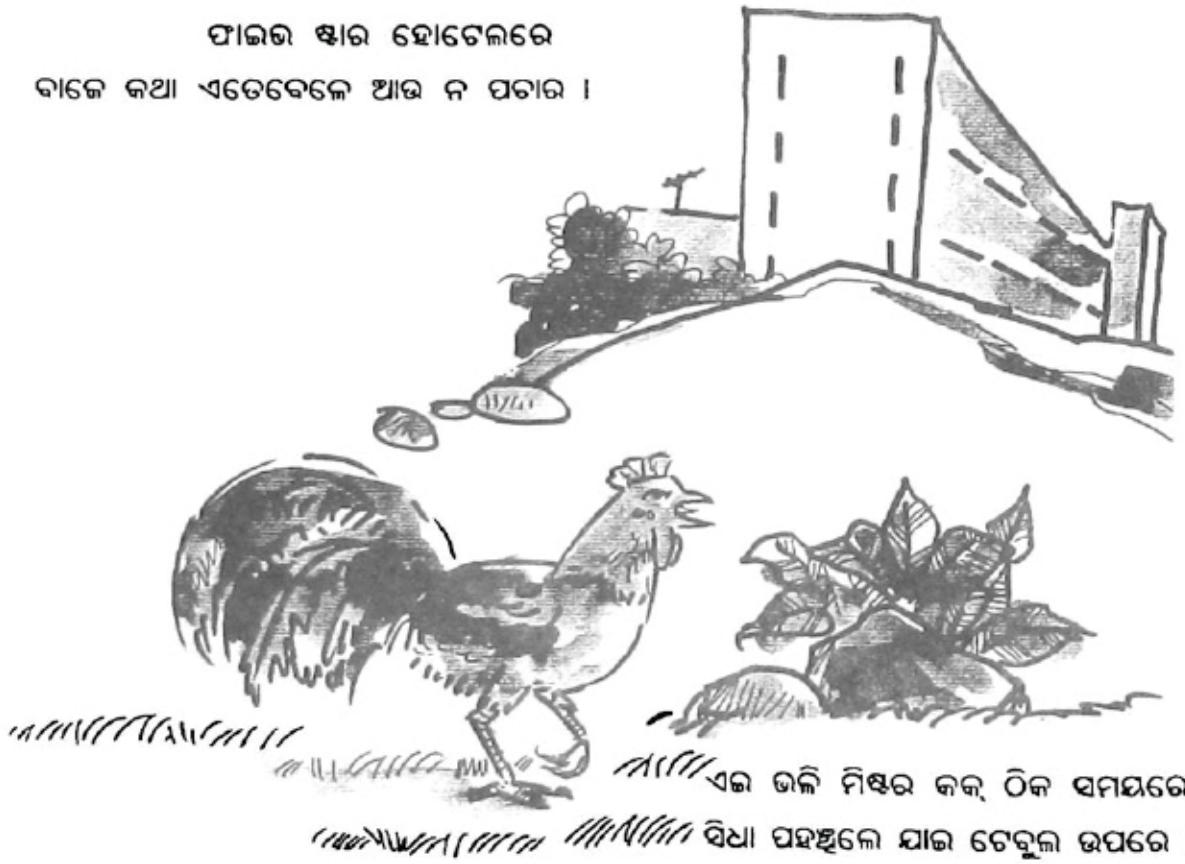
ଇ ଗଲା ଇରମ ସେଠି ଖାଇବ ଲୁଣ ରାତି
ଉ ଗଲା ଉମାରକୋଟ ଓରରକୋଟ ପିଛି ।

ଏ ଗଲା ଏରସମାକୁ ଚଢ଼ା ଚାଉଳ ନେଇ
ଓ ଗଲା ଓଳଟପୂର ହାତ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ।

ସୁବିଧା ନାହିଁ ଆଖ ପାଖରେ ରକ୍ଷବା ପାଇଁ ପାଦ
ଏ ତେଣୁ ପଚାଇ ଗଲା ଏଇରଙ୍ଗାବାଦ ।

ଡିନର

କିଏ ପଚାରିଲା, ଭାଇ, କିଆଁ ତରତର
ମୁହଁ ବଙ୍ଗାଇ କହିଲା, ଅଛି ମୋ ତିନର
ରାତି ଠିକ ଆଠ ବେଳେ
ଫାଇର ସାର ହୋଟେଲରେ
ବାଜେ କଥା ଏତେବେଳେ ଆଉ ନ ପଚାର ।

ଭେଳ

ବିଂହ ସେ ନୁହେଁ ବସେ ରାଜା ଭଲି ଠଣିରେ
ମାଛ ନୁହେଁ ରହିପାରେ ପୋଖରୀର ପାଣିରେ ।

ବାଘ ନୁହେଁ ଜାଗା ଜାଗା କୁଦା ମାରି ଯାଏ
ନେଇଳ ନୁହେଁ ସେ ହେଲେ କୁଦା ପାରି ଥାଏ ।

ଗୋର ନୁହେଁ ସାରା ରାତି ଶୁଏ ନାହିଁ ଜମା
ବାବାଙ୍ଗୀ ନୁହେଁ ସେ ଥାଏ ଜପରେ ନିକମା ।

ନଈରେ ପହଞ୍ଚି ପାରେ ନୁହଇ ସେ ଚେଙ୍ଗ
ଅଦ୍ଭୁତ ଭେଳ ତାର ସେ ହେଉଛି ବେଙ୍ଗ ।

ଯୋଡ଼ାକୁ ଯୋଡ଼ା

ଦିଅଁ ଗଢ଼ ଗଢ଼ ମାଳଦ୍ଵ ହେଲା
ବଡ଼ ହୋଇଗଲା ହୋଟ
ଚାରିଜଣ ମିଶି ଆକିଲେ ଯୋଡ଼ା
ଦିଶିଲା ସେ ଠିକ ଓଚ ।

